

rentinis simulaverit, quo bellum illis inferret. Qui spe vana inflatus Regnum Italiae speret, atque affectet, se se paratum juri stare. Sed quoniam non jure determinare rem placet, *viriliter repugnabimus. Quod autem afferis, non universam Civitatem, sed paucos id attentasse, re ipsa intelliges, à summo ad minimum usque tibi adversaturum. Et nos eo animo bellum gesturos, quod à te oblatum est, quod ferme duodecim insequentibus annis nonnumquam infida pace gestum est, tanto Florentinorum impendio, quanto nullum antea gestum fuerit.*

Neque majoribus copiis ac opibus ullæ umquam Civitates inter se in Italia bella gesserunt, neque utriusque potentia umquam major apparuit. In quo bello non solum omnis Italia intricata fuit, sed etiam exterarum nationes, ut suo loco dicemus. Belli initium tum antea causæ dedissent, tum verò quod Senis magna equitum & peditum manus convenerat tam ex Gallia, quàm ex Piceno: quòd Florentini Senensium exulibus aperte favebant, auxiliaque iis pollicebantur. Duces exercitus erant Johannes Actii Ubaldinus, & Johannes Todefcus Sacconis nepos, dudum Aretii dominantes, ambo armis exercitati, & viri bello præstantes, & Florentinorum hostes, quibus Florentini oppida abstulerant. Hi ergo duces ut primum Senis applicuere, superato Monteluro, per superiorem Arni vallem descendentes in Aretinum agrum venere, cuncta rapinis & incendiis devastantes. Hæc præda ditati per Ambram fluvium in fines Senensium castrametati sunt. Aretini exules, & Gibellinæ factionis homines, quorum in ea regione ingens erat multitudo, quum jam rebus novandis animos applicuissent, metu perterriti eorum equitum, quos raptim Florentini Aretium immisere, paulisper ab incepto desisterunt. Gentiles autem Sacconis, agnatique palam cum eorum Castellis hostibus adhæserunt. Quorum etiam opera Lucinianum, quod tunc Florentini possidebant, deditio à Senensibus susceptum est. In Bononienfium autem agro, quia Florentinis adhæserant, Galeatius suos immiserat, Jacobo Vermio Veronenfi ejus belli duce, aliisque permultis sub Galeatio militantibus. Hi aliqua Bononienfium oppida primo impetu cepere. Eam rem Bononienfes Florentinis queruntur, exposulantque ex fœdere subsidia sibi immitti. Florentini quòd hostem infestissimum in Aretino habebant, cujus metus Civitatem invaserat, addito novo insuper bello, trepidare, festinareque, & ut poterant, tamen suorum confociorum rerum curam suscipere cogebantur. Erant illis satis equitum, quos habebant, copiarum: nam Johannes Aucus, unica eorum spes, ea tempestate in Apulia erat. Hunc igitur magnis pollicitationibus evocarunt. Simul & Raynaldum Urfinum, cui ejus belli ducatum in Etruria pollicebantur. Et interea locis opportunis milites scribere. Johannes Aucus mature ad veteres amicos venit, & in Bononienfi missus est, quòd magna eis cura erat retinendi Bononienfes in fide, ne ad hostem deficerent. Raynaldus dum se expediret, atque jam iter esset ingressus, apud Aquilam proditione quorundam equitum cæsus est. Cujus interitus multarum calamitatum causa fuit, & consilia Florentinorum turbavit. Nec impar

A apud Senenses conditio. Johannes Azzius alter ex belli ducibus Galeatii, morbo correptus, & Senis delatus interiit. Johannes Aucus ut primum Bononiam venit, coactis omnibus copiis, ad triamillia equitum & duomillia peditum ad hostes perrexit. Qui apud Crevalcore castra habebant, ubi hostes in hos adventare intellexerunt, confestim vasa colligentes, se se deserta obsidione in agro Mutinensi receperunt. His rebus peractis Aucus nitebatur Castellam Bononienfium prius amissa recuperare. Carolus autem Bernabovis filius, & Luchinus ex eadem familia, quòd ad eos Mediolanense spectabat imperium, nitebantur in Mediolanensem transire. Sed major erat Florentinorum ardor invadendi cum his ipsum caput belli. Missis igitur in Gallia & aliis locis Oratoribus, adtraxerunt ad se Stephanum Bavaria Ducem, & Franciscum Carrarium, qui capto patre in Germania debebat. Sed ex Gallia Transalpina Jacobum Arminiaci Comitem, bello insignem, magnis præmiis evocarunt. Inter hæc paranda decernendaque nihilo segnus bellum in Etruria gerebatur. Nam Todefcus Castella quædam Florentinorum, quæ agri Aretini erant, deditioe suscepit, & Battifolle oppidum natura munitissimum haud longe ab Aretio tribus millibus passuum, proditione cujusdam Sacerdotis, susceperat. Inde portis Aretii proximiores facti, neminem egredi patiebantur. Hoc metu Aretini, qui aliarum partium erant, arma omnibus Gibellinæ factionis, ne quid innovarent, abstulere, nec nisi die domo exire licebat. Quæ res causa fuit Aretii retinendi, quamquam ferme Castella omnia Aretinorum Battifolle capto rebellant. Ex altera parte Bones oppidum, & Colle Florentinorum, coacto exercitu Senenses infestabant. Sed major cura premebat Florentinos extra Tusciam transferre bellum. Quod si sibi perseverasset, non suscepturos se ad resistendum cognoverant. Itaque iterum atque iterum Legatos ipsorum Nuntiosque mittentes, effecerant, ut Franciscus Carrarius magna equitum manu in Italiam descendens, primo impetu à Patavinis susceptus est, & Urbem paternam recuperavit præter Arcem, qua valido præsidio à Galeatio tenebatur. Qua quo facilius potiretur, missus est Johannes Aucus, qui in Bononienfem ex Aretino transgressus, Regio, Parmensibusque etiam nihil pacatum relinquebat.

Dum hæc agerentur, Dux Bavariæ cum suis Germanis in Italiam venit. Quibus ex rebus Galeatius majori cura oppressus, Veronæ atque Vicentiæ timere cœpit, ne ab eo deficerent, ut fecerant Patavini. Hæ enim Civitates, præcipueque Verona, eorum antiquum dominatum oprabant. Vicentia verò, quòd Antonius Scala diem suum obierat, id lentius agitabat. Quumque Stephanus Dux Bavariæ à Veronenfibus accitus non apparuisset in tempore, Cives inter se divisi, nulla prius venia impetrata, pars Civium ad Galeatii favorem confugerat, cujus copiarum tunc in Cremonensi erant, ut Arcem Patavii opis indigam omni auxilio juvarent. Præerat his Galeatii copiis Ugolottus Blanchardinus, qui accitus à Veronenfibus his, quos dixi, Urbem ingressus, eam triduo diripuit; lævumque acris fuisse in Cives,